

КРИМ: ХРОНІКИ ОКУПАЦІЇ Випуск 4

Політичні переслідування громадянського суспільства в окупованому Криму у вересень - листопад 2015 року

1. Характеристика системи переслідування

"Нинішній Крим - це справжнє гетто для мого народу, це найбільша всеросійська ганьба, ганьба для Європи. На прикладі однієї людини [обшук журналістки Лілії Буджурової –ред.], її літньої мами і онуків, обриси цього невидимого гетто видно чітко. А скільки людей мовчить, боячись відкрити рот, говорячи пошепки, та що там, боячись навіть поставити лайк у Фейсбуці, щоб потім не прийшли до нього, в його будинок."

Заступник генерального директора телеканалу АТР Айдер Муджабаєв

Даний звіт є четвертим випуском хронологічного опису політичних переслідувань громадянського суспільства, які продовжуються на окупованій території півострову, і являє собою перелік фактів переслідувань, зафіксованих з початку вересня по кінець листопада 2015 року.

Для організації системи переслідування окупаційна влада використовує як юридичні механізми (обшуки, виїмки, арешти, сфабриковані справи), так і позаправові методи (погрози, побиття, викрадення, тортури, вбивства). В основі цих дій лежать яскраво виражені політичні мотиви: а) зміцнення та утримання окупаційної влади в Криму; б) недобровільне припинення публічної діяльності представників громадянського суспільства, які мають альтернативну від провладної точку зору.

Жертви репресій різняться за віком, статтю, професією, майновим статусом, соціальним походженням, місцем проживання, релігійними переконаннями, ідеологічними поглядами тощо. Водночас усіх їх об'єднує неконтрольована владою публічна діяльність та/або дійсна чи приписувана альтернативна від провладної точка зору. Варто відзначити, що загалом в Російській Федерації (окрім Північного Кавказу) переслідування не мають тотального характеру, а застосовується вибірково проти конкретних осіб. Натомість у Криму окупаційна влада використовує усі напрацьовані у законодавстві та практиці Російської Федерації інструменти придушення будь-якої альтернативної точки зору для повного зачищення всього незалежного громадського суспільства на півострові.

На даний час на території півострова не існує жодних ефективних механізмів для захисту від організованих окупаційною владою політичних переслідувань представників громадянського суспільства. Відтак, люди, які здійснюють неконтрольовану владою публічну діяльність та/або мають дійсну чи приписувану альтернативну від провладної точка зору, поставлені перед вибором – або виїжджати з Криму, або припинити будь-яку громадську активність та мовчати.

6 вересня 2015 року прес-служба Генштабу Збройних сил України повідомила про зникнення трьох військовослужбовців 79 окремої аеромобільної бригади: старшого солдата Юрова О.І. та солдатів Орленко О.О. і Мекшуна К.М. В ході розшукових заходів було встановлено, що вищевказані військовослужбовці в ніч з 04.09.2015 на 05.09.2015 змінилися зі спостережного посту, прибули в розташування, переодягнулися в цивільний одяг (тапки, шорти та тільники) та, зі слів їх співслужбовців, пішли купатися до дамби, яка знаходиться на території, суміжній з незаконно окупованою територією АР Крим", - йдеться у повідомленні¹. Згодом Генштаб ЗСУ заявив, що уночі у цей район під'їжджали 2 автомобілі (УАЗ та УРАЛ) зі сторони незаконно окупованої території АР Крим та можливо незаконно затримали військовослужбовців. Їхні документи залишилися в розташуванні підрозділу.²

Відповіддю на інформаційний запит Центру Громадянських Свобод Військова прокуратура Херсонського гарнізону Південного регіону України зазначила, що 4 листопада 2015 року наведені військовослужбовці повернулися на материкову частину України. Відповідно до пояснень військовослужбовців, їх було затримано представниками спецслужб РФ з подальшим утриманням на тимчасово окупованій території АР Крим (Додаток 6).

8 вересня 2015 спільна місія Бюро з демократичних інститутів і прав людини (БДІПЛ) і Верховного комісара у справах національних меншин оприлюднила доповідь «Звіт Місії з оцінки стану справ із дотриманням прав людини в Криму (6-18 липня 2015 року)», в якому висвітлюються основні порушення свободи мирних зібрань, вказується на кричущі факти переслідувань громадянського суспільства за останній час. У звіті представлені також напрацьовані, зокрема, і українськими правозахисними організаціями рекомендації, які спрямовані як до української влади, так і до Російської Федерації та окупаційної влади. Серед них – вимога до Росії утриматися від переведення осіб, що перебувають у місцях позбавлення волі чи установах соціального захисту населення, до закладів на інших територіях, контрольованих Російською Федерацією, та вимога забезпечення безперешкодного доступу на територію Кримського півострова міжнародним організаціям, інституціям та незалежним експертам ОБСЄ, представникам Організації Об'єднаних Націй та Ради Європи, а також правозахисним громадським організаціям та ЗМІ, що бажають відвідати півострів, ознайомитися із ситуацією чи інформувати про ситуацію в Криму.³

Цього року з 24 по 27 вересня відзначається Курбан-байрам - одне з головних ісламських свят. Перший день святкування Курбан-байраму, 24 вересня, був оголошений у Криму неробочим днем. Це дозволяє мусульманам брати участь у відправленні релігійних культів, традиційно прийнятих у цей день. Однак уряд Севастополя відмовилося визначати 24 вересня як неробочий день. У зв'язку з цим мусульмани, які проживають в Севастополі, не змогли взяти участь у традиційних заходах з нагоди першого дня Курбан-байраму. Представники мусульманської громади вважають, що це суперечить основним мусульманським релігійним постулатам.

Протягом кінця вересня – початку жовтня неодноразово в мережі з'являлася інформація про оточення тих чи інших районів Криму, де проходили чисельні обшуки, огляди, опитування жителів. Так, зокрема, за повідомленням координатора Комітету з захисту прав кримськотатарського народу Ескендера Барієва, 28 вересня 2015 року значна концентрація військових, снайперів та спецпризначенців мала місце в селі Чистеньке Сімферопольського району. Наступного дня, 29 вересня 2015 року, озброєні люди зосередились на вулицях мікрорайону Фонтани, в якому проживає переважно кримськотатарське населення. А 2 жовтня 2015 року почався перепис жителів мікрорайонів компактного проживання кримських татар – Фонтани та Ак-Мечеть (Сімферополь). Озброєні люди заходили в помешкання, записували всі дані про мешканців того чи іншого будинку. Всі ці дії

¹ <http://www.unian.ua/society/1119254-na-kordoni-z-krimom-znikli-troe-viyskovih-79-ji-aeromobilnoji-brigadi-mojlive-vikradennya-genshtab.html>

² http://www.bbc.com/ukrainian/news_in_brief/2015/09/150906_vs_crimea_ukrainian_soldiers_missed

³ <http://www.osce.org/uk/odihr/180606?download=true>

самопроголошена влада пояснює нібито пошуком підозрюваного у вбивстві медичних працівників Бекіра Небієва, батька оператора кримськотатарського каналу АТР Ескендера Небієва, який згодом був вкотре затриманий та засуджений по справі «26 лютого» до двох з половиною років умовного відбування покарання.⁴

В жовтні 2015 року Громадська палата Російської Федерації звернулася до Генпрокурора РФ з проханням перевірити Меджліс кримськотатарського народу на екстремізм⁵. В листі йшлося про те, що з «20 вересня Меджліс разом з забороненими в Росії військовим формуванням «Правий Сектор» організують напади на вантажний транспорт, який перевозить товари в Крим, що дозволяє кваліфікувати дану діяльність Меджлісу як рекет». Очевидно, таке звернення є наслідком організованої на кордоні з тимчасово окупованим Кримом «товарної блокади» (Див. розділ «Справа кримської блокади»). Це стало точкою відліку чергової хвилі переслідувань на півострові.

Окупаційна влада півострову продовжує тиск на відкриті інформаційні ресурси - Портал «Події Криму» (рос. «События Крыма»), Інформаційне агентство «Центр журналістських розслідувань», Портал новин BlackSeaNews, - щодо яких Генеральною прокуратурою Російської Федерації було висунуто вимогу Роскомнагляду «про вжиття заходів щодо обмеження доступу до інформаційних ресурсів, що поширюють інформацію, що містить заклики до масових безладів, здійснення екстремістської діяльності або участі в масових (публічних) заходах, що проводяться з порушенням встановленого порядку». Свобода слова зазнає утисків і шляхом тиску на окремих журналістів, зокрема, обшук в будинку Лілії Буджурової 2 листопада, який пройшов з рядом процесуальних порушень, зокрема, на місце проведення слідчої дії не було допущено адвоката. Подальша скарга на дії працівників правоохоронних органів, яку подала журналістка, була відхилена, оскільки окупаційний суд не побачив в діях правоохоронців жодних порушень процесуального законодавства.

На початку грудня стало відомо, що справи «26 лютого»⁶ та справа релігійних переслідувань передаються до суду з обвинувальними актами і вже в 2016 році почнеться судовий розгляд справ по суті. Нагадаємо, що адвокати неодноразово вказували на ряд процесуальних порушень, зокрема, порушення принципу гласності (відсутність інформації про судові засідання), недопущення слухачів на судові засідання (слухачам на вході до суду видаються повістки на допит, цим самим надаючи їх статус свідка, що виключає можливість присутності на судових засіданнях у справі).

Звертаємо увагу, що укладачі звіту використовували офіційну інформацію окупаційної влади, результати моніторингу правозахисних НУО та польових місій, повідомлення місцевих ініціатив та активістів, інформацію ЗМІ тощо. Перелік описаних у звіті випадків далеко неповний. Тож будемо вдячні за будь-яку інформацію, надіслану на пошту evromaidansos@gmail.com

2. Стислий опис кейсів, які згадуються у випуску

Справа 26 лютого

26 лютого 2014 року біля будівлі Верховної Ради Автономної Республіки Крим відбувся масовий мітинг проукраїнських активістів за єдність України. Одночасно під будівлею Верховної Ради АР Крим відбувалося контрзібрання, в одному з яких узяли участь представники проросійських організацій, що вимагали приєднання автономії до складу Росії. З огляду на неефективні дії міліції по забезпеченню охорони мирних зібрань виникла сутичка, в результаті якої постраждали 30 осіб. Так, учасники отримали черепно-мозкові травми, тупі травми живота тощо; 6 осіб було госпіталізовано, 3 з них перебували у важкому

⁴ <http://investigator.org.ua/news/165345/>

⁵ <https://www.oprf.ru/press/news/2015/newsitem/31394>

⁶ <http://rkproc.ru/ru/news/napravleno-v-sud-ugolovnoe-delo-ob-organizacii-massovyh-besporjadkov-v-fevrale-2014-goda>

стані, 3 - у середньому⁷. За словами лідера кримських татар Мустафи Джемілева в акції на підтримку збереження Криму у складі України взяли участь близько 12-13 тисяч татар; він також повідомив про смерть 2 осіб у ході протистоянь: в одного чоловіка стався серцевий напад, іншу жінку затоптав натовп. За рік після того, 30 січня 2015 року в Бахчисараї правоохоронці провели обшук у будинку заступника голови Меджлісу кримськотатарського народу Ахтема Чийгоза⁸, а вже 29 січня 2015 року він був арештований за підозрою в організації та участі в масових заворушеннях. За словами членів Меджлісу, процесуальні дії проводяться Слідчим Комітетом РФ чи не щодня. 18 червня 2015 року за цією справою був випущений на поруки муфтія Криму Еміралі Аблаєва оператор кримськотатарського телеканалу АТР Ескендер Небієв, і станом на листопад під вартою продовжують перебувати Асанов Алі Ахмедович, Мустафа Дегерменджи та Ахтем Чийгоз, які категорично не визнають свою вину в інкримінованому злочині, а саме, організації та участі в масових заворушеннях. При цьому вони не заперечують участі в мирному зібранні, про яке було повідомлено місцеву владу згідно українського законодавства.

Справа 3 травня

У цей день, 3 травня 2014 року, близько 2000 кримських татар вирушили зустрічати свого лідера Мустафу Джемілева, якому напередодні окупаційною владою було заборонено в'їзд до Криму. Джемілев спробував приїхати машиною з Києва. У районі м. Армянськ, де проходить межа між Кримом і материковою Україною, дорогу татарам перекрили російські прикордонники і ОМОН. Тим часом з боку півострова стали підтягуватися російські збройні сили - танк, бронетехніка, близько 200 військовослужбовців. У цей час безліч інших татар по всьому півострову стали на знак протесту масово перекривати траси, блокуючи рух автотранспорту. Щоб уникнути конфлікту, Джемілев заявив, що поїде назад до Києва, але тільки після того, як зустрічаючі благополучно повернуться на півострів. 4 травня 2014 Слідчим комітетом РФ по Криму щодо п'яти осіб - Таїр Смедляєв, Едем Османов, Рустам Абдурахманов, Едем Ебулісов, Муса Апкерімов - було порушено кримінальне провадження за ст. 318 Кримінального кодексу РФ - застосування насильства відносно міліціонерів БМОП «Беркут». В даний час троє із зазначених осіб засуджені і отримали покарання у вигляді штрафу, або умовне відбування покарання, стосовно двох (Едем Османов та Таїр Смедляєв) триває судовий розгляд.

Справа євромайданівця Олександра Костенка

Олександр Костенко був затриманий в лютому 2015 року. Його звинуватили в тому, що 18 лютого 2014 року в Києві він, "будучи обізнаним про масові заворушення у Києві, спрямованих на незаконне повалення конституційного ладу» (так окупаційна влада називає протестний рух "євромайдан") "прицільно кинув камінь" у міліціонера через "відчуття ідеологічної ненависті і ворожнечі до співробітників органів внутрішніх справ". Таким чином, склався небезпечний прецедент, коли Російська Федерація переслідує громадянина України за нібито скоєні ним на території України в Києві під час «євромайдану» діяння, що спричинили, за їхніми словами, тілесні ушкодження громадянину України, до того ж, у той час представнику правоохоронних органів України - співробітнику підрозділів кримського "Беркуту". Другим інкримінованим Олександром діянням є незаконне зберігання частин зброї (ч.1 ст.222 КК РФ), які нібито виявили співробітники ФСБ під час обшуку в квартирі батька Олександра - Федора Костенка. За словами адвоката, що підтверджується показаннями понятих, присутніх під час «постановочного» обшуку, цей факт не відповідає дійсності, а сама слідча дія супроводжувалася низкою кричущих процесуальних порушень, що характерно для всього процесу по даній справі. Зайве говорити, що таке звинувачення знаходиться поза правовим полем. Враховуючи невизначену кількість людей у Криму, які можуть потрапити під такого роду переслідування за участь або підтримку «євромайдану», дана незаконна практика може одержати широке поширення. Адвокат Дмитро Сотніков ще

⁷ http://dt.ua/UKRAINE/kilkist-postrazhdalih-u-sutichkah-u-krimu-zroslo-do-30-osib-138439_.html

⁸ <http://qha.com.ua/krimskimtatarom- ne-razreshili-provodit-miting-v-podderjku-chiigoza-142978.html>

в березні 2015 року подав повідомлення про злочин, в якому вказувалося про застосування тортур співробітниками ФСБ щодо Костенка А.Ф. (перелом руки, побиття, удушення целофановим пакетом). Самопроголошені правоохоронні органи досі не зареєстрували це повідомлення і не відкрили кримінального провадження, і 6 листопада 2015 Дмитро Сотников подав уже касаційну скаргу на постанову про відмову порушення кримінального провадження за фактом застосування тортур. На даний момент сам Олександр перебуває у виправній колонії Кіровської області (РФ), куди він був незаконно етапований для відбування покарання у вигляді 3 років і 11 місяців позбавлення волі.

Справа Хайсера Джемілева

32-річний Хайсер Джемілев був затриманий 27 травня 2013 року на місці вбивства - у дворі свого будинку в Бахчисараї. Від пострілу в голову загинув 44-річний кримчанин Февзі Едему - будівельник, який деколи допомагав сім'ї лідера меджлісу. Міліція відкрила кримінальне провадження за ч.1 ст.115 КК України (умисне вбивство). Київський районний суд Сімферополя залишив Хайсера під вартою. Через необхідність проведення психіатричних і наркологічних експертиз досудове розслідування в межах даної справи затягнулося. За результатами досліджень чоловік був визнаний психічно здоровим.

Апеляційний суд Києва визнав Хайсера Джемілева винним у вбивстві через необережність (ст.119 КК України) і при цьому постановив звільнити з-під варти⁹.

20 березня 2014 з невідомих причин справу Джемілева передають знову в Крим з Києва для "усунення помилок"¹⁰. З цього дня починається переслідування Хайсера окупаційною владою Криму на території півострову. Оскільки Хайсеру загрожувала небезпека, були підстави хвилюватися за його життя і здоров'я у зв'язку з діяльністю його батька, мало місце звернення в ЄСПЛ з проханням застосувати так звані тимчасові заходи відповідно до 39-го правила регламенту суду. 10 липня 2014 ЄСПЛ прийняв рішення застосувати такі заходи. Росії було дано вказівку забезпечити дотримання конвенції, у тому числі ст.3, ст.5, тобто права на свободу та права на захист від жорсткого поводження і звільнити його.¹¹

В квітні 2015 року Дніпровський районний суд м. Києва визнає Хайсера винним у незаконному зберіганні зброї. (Додаток 5)

Справа кримських мусульман

На території України Хізб ут-Тахрір, політичний ісламський рух, який займається релігійною, політичною та просвітницькою діяльністю, діяв безперешкодно, оскільки, згідно загального уявлення західних демократичних країн, не є екстремістською організацією. Проте після окупації Криму Російською Федерацією на початку 2014 року тисячі кримських мусульман опинилися під ударом, як, зокрема, це сталося із Русланом Зейтуллаєвим, Нурі Прімовим, Рустемом Ваїтовим, затриманими 23 січня 2015 року, та Фератом Сайтуллаєвим, затриманого згодом 2 квітня 2015 року.

Всі вони підозрюються у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 205.5 КК РФ (організація діяльності терористичної організації); ч. 2 ст. 205.5 КК РФ (участь у діяльності терористичної організації). Еміль Курбедінов, адвокат, якого неправомірно було усунуто від захисту трьох із затриманих, і який зараз представляє інтереси тільки Руслана Зейтуллаєва, коментує справу так: «Протягом усього слідства, крім порушення права на захист, я фіксую ряд грубих порушень прав і свобод обвинувачуваних. Починаючи від дотримання в судах основоположного принципу судочинства - принципу гласності (наприклад, навіть зараз на сайті суду не виставлена інформація про слухання справ стосовно хлопців, [...] до залякування, чи недопуску до зали суду слухачів і необгрунтованих відмов у наданні копій документів. Зокрема, мені було відмовлено слідчим ФСБ у наданні копії постанови (для

⁹ <http://www.unian.net/politics/990361-lutkovskaya-obratilas-k-rossiyskomu-ombudsmenu-iz-za-vyivoza-v-rossiyu-syina-djemileva.html>

¹⁰ <http://www.unian.net/politics/912790-delo-syina-djemileva-vernuli-v-prokuraturu-kryima.html>

¹¹ <http://nbnews.com.ua/ru/news/127224/>

оскарження), яким я був відсторонений від захисту трьох обвинувачених у цій справі. [...] Будь-кому, хто намагається пройти в зал судового засідання для слухання справи, браві ФСБшники всучують (по іншому і не назвеш) повістки на допит, а потім розпоряджаються вигнати слухачів з зали, зважаючи на їх статус свідків у цій справі. Головуючий і пристави лише плескають очима, вимушено погоджуючись». За словами адвоката, ФСБ не має жодних доказів, які б підтверджували наявність складу інкримінованого злочину чи причетність чотирьох кримських татар до організації Хізб ут-Тахрір.

Справа кримської блокади

«Товарна блокада» стартувала опівдні 20 вересня 2015 року. На заклик лідерів кримських татар Мустафи Джемілева, Рефата Чубарова приєднатися до акції відгукнулися внутрішньо переміщені особи, представники громадських організацій, жителі Херсонської області, а також представники українських добровольчих батальйонів. На всіх трьох пунктах пропуску, що ведуть з України до Криму, були встановлені загородження, що перешкоджають проїзду вантажного транспорту. Свої дії організатори блокади пояснюють тим, що, на їхню думку, в Україні не має бути торговельних відносин із територією, яка була окупована іншою країною. Було висунуто низку вимог до російської влади, серед яких звільнення політичних ув'язнених, припинення тиску на незалежні ЗМІ та репресій щодо кримських татар, безперешкодний в'їзд для міжнародних спостерігачів на територію тимчасово окупованого півострову.

Окупаційна влада відреагувала на ці обставини посиленням репресій, зокрема, відкриття кримінального провадження проти бізнесмена Ленура Іслямова, координатора товарної блокади, численних обшук у домах тих, чия діяльність тим чи іншим чином пов'язана з бізнесменом, зокрема, обшук в будинку журналістки Лілі Буджурової 2 листопада 2015 року, який, очікувано, пройшов з рядом процесуальних порушень (недопущення захисника на місце проведення слідчої дії). Тим часом самопроголошений прокурор окупованого Криму Наталія Поклонська заявила: «Відносно всіх осіб, хто влаштував так звану "блокаду" Криму, хто скоїв діяння проти прав і свобод наших громадян, проти інтересів нашої держави та Республіки Крим, хто порушив вимоги чинного законодавства, будуть прийняті процесуальні рішення - і Ленур Іслямов не виняток! [...] Правоохоронні органи працюють у відношенні всіх активістів і членів блокади. З деяких питань порушені кримінальні справи. Стосовно інших проводяться досудові розслідування», - зазначила Поклонська¹².

Разом з тим 20 листопада 2015 року дві лінії електропередач у Херсонській області отримали критичні пошкодження через обстріл або застосування вибухових речовин, внаслідок чого територія окупованого півострову тимчасово залишилася без світла і зв'язку. Майже одразу після цього в ЗМІ з'явилася інформація, що кримських татар, які вже кілька років стоять в черзі на отримання житла Держкомнаці

3. Хронологія основних подій

Дата: 30 серпня 2015 року

Переслідуваний: знімальна група телеканалу АТР

Спосіб : перешкоджання роботі

Населений пункт: м. Ялта

Суб'єкт переслідування: поліція

Підстава: невідома

Опис: представники поліції вимагали дозвіл на проведення зйомки

Дата: 1 вересня 2015 року

Переслідувана: 69-річна Краснова Надія Олександрівна

Спосіб : обшук

---

¹² <http://www.unian.net/politics/1171693-poklonskaya-prigrozila-nakazaniem-vsem-prichastnyim-k-blokade-kryyima.html>

Населений пункт: м. Сімферополь

Суб'єкт переслідування: СК РФ в Криму

Підстава: Надія Олександрівна є матір'ю Станіслава Краснова, який переслідується самопроголошеною владою тимчасово окупованого Криму за підозрою в екстремістській діяльності

Опис: за словами адвоката Дмитра Сотнікова, обшук був гарно спланований. Попри наявність постанови на проведення обшуку, підписаної суддею Київського районного суду м Сімферополь - Долгополовим А. (який наразі перебуває у розшуку України), цей процес супроводжувався рядом процесуальних порушеннями. Копії протоколу про проведення обшуку Надії Олександрівні ніхто не вручив. Поняті, які були залучені до процесуальної дії, на думку адвоката, теж скоріше за все є працівниками поліції. Це вже щонайменше третій обшук в межах кримінального провадження, відкритого відносно Станіслава Краснова.

Дата : 2 вересня 2015 року

Переслідуваний: Хайсер Джемільєв

Спосіб: судове засідання

Суб'єкт переслідування: Верховний суд Російської Федерації

Підстава: вбивство з необережності, зберігання зброї

Рішення: часткове задоволення апеляційної скарги сторони захисту – зменшення строку відбування покарання до 3 років і 6 місяців позбавлення волі.

Опис: Хайсер Джемільєв вже був засуджений за інкриміновані йому діяння в Україні. Йому було призначене покарання, не пов'язане з позбавленням волі.¹³ Проте, за незрозумілих обставин, в період анексії півострову Російською Федерацією, справа була передана прокуратурі Криму. Таким чином, порушуючи норми міжнародного права, національного права, Хайсер Джемільєв вдруге засуджений в Росії за одне й те саме діяння.¹⁴

Дата: 5 вересня 2015 року

Переслідувані: відвідувачі кав'ярні

Спосіб : перевірка документів, опитування

Населений пункт: м. Сімферополь

Суб'єкт переслідування: представники поліції і «ОМОН»

Підстава: невідома

Опис: озброєні і камуфльовані представники поліції та ОМОНу близько 00.30 5 вересня 2015 року без жодних пояснень увійшли в кав'ярню «Троя», почали вимагати відвідувачів пред'явити документи, проводили особистий огляд з порушенням норм проведення особистого огляду (особою протилежної статі), вимагали вказати адресу проживання та місце роботи. Жодних причин такої поведінки не пояснили, процесуальні документи (протоколи) не склали.¹⁵

Дата: 7 вересня 2015 року

Переслідуваний: кримський татарин Таір Смедляєв

Спосіб : судове засідання

Населений пункт: м. Армянськ

Суб'єкт переслідування: поліція

Підстава: справа 3 травня

Обвинувачення: ч.1 ст.318 Кримінального кодексу РФ «Застосування насильства відносно представника влади»

Дата: 8 вересня 2015 року

Переслідувані: 3 помешкання в с. Урожайне

Спосіб : обшуки

Населений пункт: с. Урожайне Радянського району

¹³ http://ukr.lb.ua/news/2015/09/24/316837_ukraina_vidklikala_z_iespl_pozov_proti.html

¹⁴ <http://ru.tsn.ua/svit/verhovnyy-sud-rossii-smyagchil-prigovor-synu-dzhemileva-479826.html>

¹⁵ Згідно з матеріалами Кримської польової місії з прав людини

Суб'єкт переслідування: правоохоронці

Підстава: невідома, ймовірно, справа 26 лютого, оскільки будинки є сусідніми до будинку родини Асанова Алі, який підозрюється за цією справою

Дата: 8 вересня 2015 року

Переслідувані: лідер громадського об'єднання «Къырым» Ремзі Ільясов

Спосіб : обшук

Суб'єкт переслідування: правоохоронці

Підстава: за словами місцевих жителів підставою для проведення цих дій стало розслідування кримінальних справ про крадіжку мопеда і мобільного телефону. Поняті прибули разом зі співробітниками поліції, в проханні залучити інших понять було відмовлено.

Дата: 10 вересня 2015 року

Переслідуваний: Найле Сефарова, дружина зниклого безвісти кримського татарина Мухтара Арісланова

Спосіб : обшук, допит

Населений пункт: м. Сімферополь

Суб'єкт переслідування: СК РФ в Криму

Підстава: не встановлена

Опис: «...ніхто мене не попереджав. [...] Один з оперативників, не слідчий, переліз через ворота і став усім іншим двері відкривати. У будинку двері були замкнені. У будинок я їх сама вже впустила », - розповіла Найле Сафарова. За словами дружини зниклого, співробітники СК Росії обшукали весь будинок. Після обшуку забрали особисті речі подружжя. «Вилучили мої старі телефони, флешкарти, і ще якісь речі, видали мені копію про вилучення», - говорить Найле. Після обшуку Найле Сафарову все-таки визвали на допит. Він проходив у Київському районному відділі поліції. За словами адвоката Еміля Курбедінова, жінка давати свідчення відмовилася.¹⁶

Дата: 15 вересня 2015 року

Переслідуваний: працівник перукарні Рустем Сеїтов та двоє його колег¹⁷

Спосіб : виклик на допит

Населений пункт: м. Сімферополь

Суб'єкт переслідування: Головне управління МВС РФ по боротьбі з екстремізмом

Підстава: скарги від інших громадян зі звинуваченнями у екстремізмі¹⁸

Дата: 20 вересня 2015 року

Переслідуваний: Сафінар Джемілева, дружина народного депутата України, лідера кримськотатарського народу Мустафи Джемілева

Спосіб : оточення будинку

Населений пункт: м. Бахчисарай

Суб'єкт переслідування: так звана «кримська самооборона»

Підстава: справа кримської блокади¹⁹

Дата: 22 вересня 2015 року

Переслідувані: кримський татарин Таїр Смедляев

Спосіб: судове засідання

Населений пункт: м. Армянськ

¹⁶ <http://hromadskeradio.org/prava-cheloveka/k-zhene-propavshego-krymskogo-tatarina-otnosyatsya-kak-k-prestupnice-advokat>

¹⁷ <http://qha.com.ua/ru/obschestvo/sotrudnikov-skandalnoi-parikmaherskoi-v-simferopole-vizvali-na-dopros/148284/>

¹⁸ <http://krymsos.com/ru/news/krimskotatarskikh-perukariv-pidozryuyut-v-ekstremizmi/>

¹⁹ <http://gordonua.com/news/crimea/Dom-Dzhemileva-v-Bahchisarae-okruzhilli-samooboronovcy-98569.html>

Суб'єкт переслідування : суд м. Армянськ

Підстава: справа 3 травня

Рішення: Суд відхилив клопотання прокурора про зміну запобіжного заходу Смедляєву на взяття під варту, оскільки обвинувачення не надало жодних доказів його провини.

Сторони обвинувачення і захисту заявили про необхідність допитати свідка, який на суд не з'явився. Засідання перенесене на 14 жовтня 2015 року

Дата: 22 вересня 2015 року

Переслідувані: кримський татарин Едем Османов

Спосіб: судове засідання

Населений пункт: м. Армянськ

Суб'єкт переслідування : суд м.Армянськ

Підстава: справа 3 травня

Рішення: Суд відхилив клопотання прокурора про зміну запобіжного заходу Османову на взяття під варту. Засідання перенесене на 14 жовтня 2015 року у зв'язку з неявкою свідка.

Дата: 23 вересня 2015 року

Переслідувані: власник приватної школи іноземних мов Юрій Ільченко

Спосіб: судове засідання

Населений пункт: м. Сімферополь

Підстава: справа Юрія Ільченка

Рішення: продовжити запобіжний захід у вигляді тримання під вартою на 2 місяці²⁰.

Дата: 30 вересня 2015 року

Переслідуваний: Портал «Події Криму» (рос. «События Крыма»)

Спосіб : блокування сайту (Додаток 1)

Суб'єкт переслідування: Федеральна служба з нагляду у сфері зв'язку, інформаційних технологій і масових комунікацій Російської Федерації (Роскомнагляд)

Підстава: «вимога Генеральної прокуратури Російської Федерації про вжиття заходів щодо обмеження доступу до інформаційних ресурсів, що поширюють інформацію, що містить заклики до масових безладів, здійснення екстремістської діяльності або участі в масових (публічних) заходах, що проводяться з порушенням встановленого порядку, доступ до інформаційного ресурсу www.sobytiya.info обмежується операторами зв'язку на території Російської Федерації»²¹

Дата: 3 жовтня 2015 року

Переслідуваний: Інформаційне агентство «Центр журналістських розслідувань»

Спосіб : блокування сайту (Додаток 2)

Суб'єкт переслідування: Федеральна служба з нагляду у сфері зв'язку, інформаційних технологій і масових комунікацій Російської Федерації (Роскомнагляд)²²

Підстава: вимога Генеральної прокуратури РФ

Дата: 5 жовтня 2015 року

Переслідуваний: Портал новин BlackSeaNews

Спосіб : блокування сайту

Суб'єкт переслідування: Федеральна служба з нагляду у сфері зв'язку, інформаційних технологій і масових комунікацій Російської Федерації (Роскомнагляд)

Підстава: «вимога Генеральної прокуратури Російської Федерації про вжиття заходів щодо обмеження доступу до інформаційних ресурсів, що поширюють інформацію, що містить заклики до масових безладів, здійснення екстремістської діяльності або участі в масових (публічних) заходах, що проводяться з порушенням встановленого порядку, доступ до

---

²⁰ <http://ru.krymr.com/content/news/27277878.html>

²¹ <http://www.sobytiya.info/news/15/56178>

²² <http://ru.krymr.mobi/a/27288273.html>

інформаційного ресурсу обмежується операторами зв'язку на території Російської Федерації²³

Дата: 2-7 жовтня 2015 року

Переслідувані: кримські татари

Спосіб: обшуки

Населений пункт: мікрорайони Ак-Мечеть, Фонтани м. Сімферополь

Суб'єкт переслідування: де-факто правоохоронні органи окупованого Криму

Підстава: офіційна версія де-факто влади – пошуки підозрюваних у вчиненні напередодні злочину, а саме , розстрілу медиків швидкої допомоги в м. Сімферополь. Основним підозрюваним є 55-річний Бекір Небієв, батько оператора кримськотатарського телеканалу АTR Ескендера Небієва. ²⁴

Дата: 6 жовтня 2015 року

Переслідуваний: Голова Меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров

Спосіб: судове засідання (Додаток 3)

Населений пункт: м. Сімферополь

Суб'єкт переслідування: Київський районний суд м. Сімферополь, Управління ФСБ Росії в Криму

Рішення: заочний арешт "Постановою Київського районного суду міста Сімферополя від 6 жовтня 2015 року, обвинуваченому у вчиненні злочину, передбаченого ч.2. ст. 280.1 КК РФ, обрати запобіжний захід у вигляді утримання під вартою строком до 2-х місяців, вирахування якого визначено судом, з моменту його екстрадиції на територію Російської Федерації або фактичного затримання на території Російської Федерації "²⁵

Дата: 9 жовтня 2015 року

Переслідуваний: оператор кримськотатарського телеканалу АTR Ескендер Небієв

Спосіб: судове засідання²⁶

Населений пункт: м. Сімферополь

Суб'єкт переслідування : Центральний районний суд м. Сімферополь

Підстава: справа 26 лютого

Рішення: задоволення клопотання сторони обвинувачення (яку представляє самопроголошений прокурор Криму Наталія Поклонська) про зміну міри запобіжного заходу на тримання під вартою.

Дата: 9 жовтня 2015 року

Переслідуваний: оператор кримськотатарського телеканалу АTR Ескендер Небієв

Спосіб: арешт²⁷

Населений пункт: м. Сімферополь

Суб'єкт переслідування : де-факто правоохоронні органи окупованого Криму

Підстава: справа 26 лютого

Дата: 10 жовтня 2015 року

Переслідуваний: Бекір Небієв, батько оператора кримськотатарського телеканалу АTR Ескендера Небієва

Спосіб: арешт²⁸

Населений пункт: м. Сімферополь

Суб'єкт переслідування : інформація відсутня

---

²³ <http://www.blackseanews.net/read/106122>

²⁴ http://qha.com.ua/ru/obschestvo/krimskih-tatar-v-simferopole-obiskivayut-uje-chetvertie-sutki/149176/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=facebook

²⁵ <http://www.unian.net/society/1166782-kryimskiy-sud-zaочно-arestoval-chubarova-dokumenty.html>

²⁶ <http://investigator.org.ua/news/165501/>

²⁷ <http://ru.krymr.com/content/article/27298476.html>

²⁸ <http://ru.krymr.com/content/article/27298476.html>

Опис: 10 жовтня було знайдене понівечене тіло Бекіра Небієва

Дата: 12 жовтня 2015 року

Переслідуваний: оператор кримськотатарського телеканалу АТР Ескендер Небієв

Спосіб: судове засідання²⁹

Населений пункт: м. Сімферополь

Суб'єкт переслідування : Центральний районний суд м. Сімферополь

Підстава: справа 26 лютого

Рішення: Ескендер Небієв визнаний винним в інкримінованих йому злочинах. Йому призначено покарання у вигляді 2 років і 6 місяців ув'язнення умовно

Дата: 14 жовтня 2015 року

Переслідувані: 3 члени Українського культурного центру, серед них активіст Леонід Кузьмін³⁰

Спосіб: затримання

Населений пункт: м. Сімферополь

Суб'єкт переслідування : Центр протидії екстремізму (Центр «Е»)

Підстава: покладання квітів до пам'ятника Б.Хмельницькому

Опис: допит тривав 2 години. В процесі допиту було озвучено, що Український культурний центр є екстремістською організацією, що тягне за собою кримінальну відповідальність. Основна ж претензія до активістів полягала у ймовірному несанкціонованому мітингу.

Дата: 14 жовтня 2015 року

Переслідувані: кримський татарин Таір Смедляєв³¹

Спосіб: судове засідання³²

Населений пункт: м. Армянськ

Суб'єкт переслідування : суд м. Армянськ

Підстава: справа 3 травня

Рішення: судове засідання перенесене на 27 жовтня 2015 року

Дата: 14 жовтня 2015 року

Переслідувані: кримський татарин Едем Османов

Спосіб: судове засідання³³

Населений пункт: м. Армянськ

Суб'єкт переслідування : суд м. Армянськ

Підстава: справа 3 травня

Рішення: судове засідання перенесене на 27 жовтня 2015 року

Дата: 14 жовтня 2015 року

Переслідуваний: кримський татарин Асанов Алі

Спосіб: судове засідання

Населений пункт: м. Сімферополь

Суб'єкт переслідування : Київський районний суд м. Сімферополь

Підстава: справа 26 лютого

Рішення: міра запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою продовжена до 19 листопада 2015 року

Переслідуваний: завідувач кафедри російської та зарубіжної літератури Таврійського національного університету ім. Вернадського Володимир Казарін

Спосіб: звільнення

---

²⁹ <http://www.day.kiev.ua/ru/news/121015-sud-v-krymu-prigovoril-k-25-godam-uslovno-eks-operatora-atr>

³⁰ <http://ru.krymr.com/content/article/27307412.html>

³¹ <https://www.youtube.com/watch?v=b0GqmhP9g9I>

³² <http://www.sobytiya.info/news/15/56537>

³³ <http://www.sobytiya.info/news/15/56537>

Населений пункт: м. Сімферополь
Суб'єкт переслідування: голова комітету з освіти, науки, молодіжної політики і спорту самопроголошеної Держради анексованого Криму
Підстави: негативні висловлювання В. Казаріна на конференції в Празі про становище вищої освіти в Криму після його анексії Російською Федерацією.³⁴

Дата: 22 жовтня 2015 року
Переслідуваний: бізнесмен Ленур Іслямов, координатор блокади окупованого півострову, яка почалась 20 вересня 2015 року
Спосіб: відкриття кримінального провадження
Населений пункт: м. Сімферополь
Суб'єкт переслідування : Слідчий відділ УФСБ Росії в Криму ³⁵
Підстава: справа кримської блокади

Дата: 26 жовтня 2015 року
Переслідуваний: кримський татарин Асанов Алі
Спосіб: судове засідання
Населений пункт: м. Сімферополь
Суб'єкт переслідування : Київський районний суд м. Сімферополь
Підстава: справа 26 лютого
Рішення: відхилити клопотання сторони захисту про зміну запобіжного заходу, продовжити міру запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою до 19 листопада 2015 року.³⁶

Дата: 27 жовтня 2015 року
Переслідуваний: кримський татарин Таір Смедляєв
Спосіб: судове засідання
Населений пункт: м. Армянськ
Суб'єкт переслідування : Армянський міський суд
Підстава: справа 3 травня
Рішення: судове засідання перенесене на 30 жовтня у зв'язку з неявкою свідка

Дата: 27 жовтня 2015 року
Переслідуваний: кримський татарин Едем Османов
Спосіб: судове засідання
Населений пункт: м. Армянськ
Суб'єкт переслідування : Армянський міський суд
Підстава: справа 3 травня
Рішення: судове засідання перенесене на 30 жовтня у зв'язку з неявкою свідка

Дата: 30 жовтня 2015 року
Переслідувані: кримські татари Таір Смедляєв, Едем Османов
Спосіб: судове засідання³⁷
Населений пункт: м. Армянськ
Суб'єкт переслідування : Армянський міський суд
Підстава: справа 3 травня
Рішення: судове засідання перенесене 19 листопада 2015 року
Опис: «Найцікавіше в цій справі, що на момент так званого злочину, такий собі Белогуров, який зрадив присязі Україні, не був представником влади, так, як його ще в поліцію Російської Федерації ще не прийняли, а із спецпідрозділу «Беркут» він був звільнений, ще

³⁴ <http://gordonua.com/news/crimea/V-Krymu-uvolili-professora-kritikovavshego-izmeneniya-v-sisteme-vysshego-obrazovaniya-nachavshiesya-posle-anneksii-102300.html>

³⁵ <http://www.unian.net/society/1171075-smi-fsb-vozbudila-delo-protiv-koordinatora-blokadyi-kryima.html>

³⁶ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=923101297725039&set=a.288658477835994.61901.100000755315811&type=3>, <http://www.pravda.com.ua/news/2015/10/26/7086401/>

³⁷ <http://pressorg24.com/news?id=199445>

далеко до так званого кримського референдуму. До речі, раніше, для того, щоб Таїра Смедляєва вивести зі стану рівноваги, і отримання зізнань, разом, з ним був затриманий і його старший син Ізет, а молодший, чотирирічний син Айдер, залишався в машині, в якій вони всі разом знаходилися. Через тривалу відсутність інформації про долю своїх синів у Таїра стався гіпертонічний криз і до нього неодноразово викликала швидка медична допомога»- коментує Заїр Смедляєв³⁸

Дата: 2 листопада 2015 року
Переслідуваний: бізнесмен Ленур Іслямов та його родина³⁹
Спосіб: Обшуки
Суб'єкт переслідування : Слідчий відділ УФСБ Росії в Криму
Населений пункт: м. Сімферополь
Підстава: справа кримської блокади

Дата: 2 листопада 2015 року
Переслідуваний: директор телеканалу АТР Ельзара Іслямова
Спосіб: Обшук
Суб'єкт переслідування : Слідчий відділ УФСБ Росії в Криму ⁴⁰
Населений пункт: м. Сімферополь
Підстава: справа кримської блокади

Дата: 2 листопада 2015 року
Переслідуваний: журналістка Ліля Буджурова
Спосіб: Обшук
Суб'єкт переслідування : Слідчий відділ УФСБ Росії в Криму ⁴¹
Населений пункт: м. Сімферополь
Підстава: справа кримської блокади

Дата: 2 листопада 2015 року
Переслідуваний: керівник компанії автоперевізника «СімСіті Транс» Едем Іслямов
Спосіб: Обшук
Суб'єкт переслідування : Слідчий відділ УФСБ Росії в Криму ⁴²
Населений пункт: м. Сімферополь
Підстава: справа кримської блокади⁴³

Дата: 3 листопада 2015 року
Переслідуваний: кримський татарин Мустафа Дегерменджи
Спосіб: судове засідання
Населений пункт: м. Сімферополь
Суб'єкт переслідування : Київський районний суд м.Сімферополь
Підстава: справа 26 лютого
Рішення: продовжити міру запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою до 19 листопада 2015 року.⁴⁴

Дата: 10 листопада 2015 року
Переслідувані: Руслан Зейтуллаєв, Нурі Прімов, Рустем Ваїтов, Ферат Сайфуллаєв
Спосіб: судове засідання

---

³⁸ <https://www.facebook.com/zair.smedlya/posts/937305392971296>

³⁹ <http://www.pravda.com.ua/articles/2015/11/4/7087527/?attempt=1>

⁴⁰ <http://www.unian.net/society/1171075-smi-fsb-vozbudila-delo-protiv-koordinatora-blokadyi-kryima.html>

⁴¹ <http://www.unian.net/society/1171075-smi-fsb-vozbudila-delo-protiv-koordinatora-blokadyi-kryima.html>

⁴² <http://www.unian.net/society/1171075-smi-fsb-vozbudila-delo-protiv-koordinatora-blokadyi-kryima.html>

⁴³ <http://qha.com.ua/ru/politika/v-krimu-provodyatsya-obiski-u-rukovodstva-atr-i-simsititans/150401/>

⁴⁴ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=923101297725039&set=a.288658477835994.61901.100000755315811&type=3>, <http://www.pravda.com.ua/news/2015/10/26/7086401/>

Населений пункт: м. Севастополь
Суб'єкт переслідування : Ленінський районний суд м. Севастополь
Підстава: справа Хізб-ут Тахрір
Рішення: продовжити запобіжний захід у вигляді тримання під вартою до 22 січня 2016 року⁴⁵

Дата: 13 листопада 2015 року
Переслідуваний: євромайданівець Олександр Костенко
Спосіб: судове засідання
Населений пункт: м. Сімферополь
Суб'єкт переслідування : Кримський гарнізонний суд
Підстава: справа Олександра Костенка
Опис: щодо катувань Костенка О.Ф. співробітниками ФСБ РФ
Рішення: перенесення судового засідання на 25 листопада 2015 «у зв'язку з відсутністю позиції Костенка А.Ф щодо особистої участі»

Дата: 16 листопада 2015 року
Переслідуваний: журналістка Ліля Буджурова
Спосіб: судове засідання
Населений пункт: м. Сімферополь
Суб'єкт переслідування : Київський районний суд м. Сімферополь
Опис: журналістка звернулась до суду з позовом щодо незаконних дій співробітників ФСБ РФ під час обшуку в її будинку 2 листопада 2015 року, а саме недопущення адвоката під час проведення слідчої дії. Наступне судове засідання призначене на 18 листопада 2015 року.⁴⁶

Дата: 17 листопада 2015 року
Переслідуваний: заступник голови Меджлісу кримськотатарського народу Ахтем Чийгоз
Спосіб: судове засідання
Населений пункт: м. Сімферополь
Суб'єкт переслідування : Київський районний суд м. Сімферополь
Підстава: справа 26 лютого
Рішення: міра запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою продовжена до 29 січня 2016 року⁴⁷

Дата: 17 листопада 2015 року
Переслідуваний: кримський татарин Мустафа Дегерменджи
Спосіб: судове засідання
Населений пункт: м. Сімферополь
Суб'єкт переслідування : Київський районний суд м. Сімферополь
Підстава: справа 26 лютого
Рішення: міра запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою продовжена до 19 лютого 2016 року

Дата: 17 листопада 2015 року
Переслідуваний: кримський татарин Асанов Алі
Спосіб: судове засідання (Додаток 4)
Населений пункт: м. Сімферополь
Суб'єкт переслідування : Київський районний суд м. Сімферополь
Підстава: справа 26 лютого
Рішення: міра запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою продовжена до 19 лютого 2016 року⁴⁸

---

⁴⁵ <http://qha.com.ua/ru/politika/kurbedinov-o-sude-po-delu-hizb-uttahrir-srok-prodlen-s-narusheniyami-zakona/150877/>

⁴⁶ <http://avdet.org/node/15243>

⁴⁷ http://lb.ua/news/2015/11/17/321201_srok_aresta_ahtema_chiigoza_krimu.html

Дата: 18 листопада 2015 року
Переслідуваний: правозахисник та активіст Емір-Усеїн Куку
Спосіб: проведення експертиз, переслідування
Населений пункт: м. Сімферополь
Суб'єкт переслідування : УФСБ РФ ,СК РФ в Криму
Підстава: правозахисна діяльність

Опис: «Пред'являють те, що в мережі інтернет у своєму акаунті в Facebook розміщував ряд матеріалів, у ФСБ вважають, що ці матеріали екстремістські. До такого висновку вони прийшли в результаті проведення лінгвістичної та криміналістичної експертизи моїх висловлювань, коментарів. ФСБ передала справу до Слідчого комітету Росії », - розповідає Емір-Усеїн. За словами активіста, перевірка Слідчого комітету торкнулася його постів, зроблених навіть ще до анексії Криму. У цілому співробітники ФСБ і слідчого комітету на сторінці Емір-Усеїна Куку зафіксували понад сорока публікацій, до яких вони мають претензії. «Як я розумію, вони проштудіювали мою всю переписку починаючи ще з часів України з 2013-2014 року. Туди входять посилання на різні інтернет сайти, як російські так і українські. У тому числі посилання на сайт Ютуб. У першу чергу їх цікавило звернення до мусульман Криму, відеоролики, в тому числі і закордонні з перекладами, де до мусульман Криму звертаються зі словами підтримки, співчуття, закликами бути терплячими, у зв'язку з тим, що ми опинилися в такому становищі. Навіть вони зачепилися до слів »Ви славні, віруєте в Аллаха«. Вони почали проводити лінгвістичний аналіз цієї фрази. Все це вони схиляють до міжнаціональної ворожнечі - 282 стаття КК РФ »⁴⁹.

Дата: 18 листопада 2015 року
Переслідуваний: редакція кримськотатарського журналу "Йылдыз"
Спосіб: проникнення в приміщення
Населений пункт: м. Сімферополь
Суб'єкт переслідування : не встановлений
Підстава: не встановлена⁵⁰

Дата: 18 листопада 2015 року
Переслідуваний: журналістка Ліля Буджурова
Спосіб: судове засідання
Населений пункт: м. Сімферополь
Суб'єкт переслідування : Київський районний суд м. Сімферополь
Опис: суд відмовив у розгляді скарги Лілі Буджурової. "Суд справді відмовив мені у скарзі на дії управління ФСБ Росії по Криму і Севастополю під час проведення в моєму будинку обшуку. Мені відмовили в цій скарзі на тій підставі, що особисто слідчий, який проводив обшук, не забороняв цього (присутності захисника – прим.) адвокату. Суд ґрунтувався на тому, що адвокат перебував за межами житла, а слідчий - всередині. Суд прийняв аргументацію ФСБ, що раз не було особистої заборони, значить і адвоката не було. Крім того, суд не допустив всіх наших свідків ", - розповіла журналістка⁵¹.

Дата: 18 листопада 2015 року
Переслідувані: двоє студентів
Спосіб: затримання
Населений пункт: м. Сімферополь
Суб'єкт переслідування : УФСБ РФ в Криму

---

⁴⁸ <http://15minut.org/article/figurantu-dela-26-fevralya-ali-asanovu-prodlili-srok-aresta-eshhe-na-3-mesyatsa-dokument-foto-2015-11-17-14-59-21>

⁴⁹ <http://hromadskeradio.org/2015/12/02/fsb-pytaetsya-prishit-krymskomu-tatarinu-ekstremizm-za-posty-v-facebook>

⁵⁰ <http://www.pravda.com.ua/news/2015/11/20/7089628/>

⁵¹ <http://www.kuresh.info/sud-otklonil-zhalobu-krymskoy-zhurnalistki-na-fsb.htm>

Підстава: псування біл-бордів з зображенням Путіна⁵²
Опис: подальша доля затриманих студентів з'ясовується

Дата: 23 листопада 2015 року
Переслідуваний: Халіл Ільясов⁵³
Спосіб: затримання/викрадення
Населений пункт: с. Раздольное
Суб'єкт переслідування : ФСБ РФ
Підстава: не встановлена

Дата: 24 листопада 2015 року
Переслідуваний: член Українського культурного центру Вельдар Шукурджиев
Спосіб: затримання, допит
Населений пункт: в'їзд на територію Криму (Каланчак)
Суб'єкт переслідування : прикордонна служба РФ , ФСБ РФ
Підстава: не встановлена
Опис: за даними Кримської правозахисної групи, активіста затримали приблизно о 23.00 24 листопада 2015 року. Причин затримання та допиту не пояснили. У нього вилучили мобільний телефон, паспорт і документи на машину. Співробітники ФСБ переписали контакти з мобільного телефону. У допиті брав участь ст. лейтенант ФСБ, який представився Владиславом. Допит проводив старший зміни прикордонної служби ФСБ РФ капітан Герасимов.⁵⁴

Дата: 25 листопада 2015 року
Переслідувана: Сафінар Джемілева, дружина народного депутата України, лідера кримськотатарського народу Мустафи Джемілева
Спосіб : виклик на допит
Населений пункт: м. Бахчисарай
Суб'єкт переслідування: УФСБ РФ в Криму
Підстава: справа кримської блокади⁵⁵
Опис: «Сказали, що на Джемілева справу завели, що він сприяє теракту, а я як дружина його повинна свідчити про цей теракт. Я сказала, що я точно не брала участь у цій справі. Зараз адвокат готує лист, що я відмовляюся свідчити як родичка» - зазначила Сафінар Джемілева.

Дата: 23 листопада 2015 року
Переслідувана: Ескендер Барієв, координатор Комітету з захисту прав кримськотатарського народу, член Меджлісу кримськотатарського народу та його родина
Спосіб : виклик на допит
Населений пункт: м. Сімферополь
Суб'єкт переслідування: УФСБ РФ в Криму
Підстава: справа кримської блокади⁵⁶

Дата: 26 листопада 2015 року
Переслідувана: син директора БО «ФОНД «КРИМ» Різи Шевкієва Рустем Шевкієв⁵⁷
Спосіб : виклик на допит

---

⁵² <http://15minut.org/article/aksenov-v-krymu-zaderzhali-studentov-portivshih-bilbordiy-s-putinym-2015-11-18-14-24-01>

⁵³ https://www.facebook.com/HumanRightsCrimea/posts/1696732223878249?notif_t=notify_me_page

⁵⁴ http://crimeahr.org/na-vezde-v-kryim-fsb-zaderzhala-aktivista-na-7-chasov-bez-obyasneniya-prichin/?utm_source=FB&utm_medium=kpm&utm_campaign=Veldar

⁵⁵ <http://www.unian.net/society/1194823-fsb-rossii-vyzvala-na-dopros-v-okkupirovannom-kryimu-jenu-djemileva.html>

⁵⁶ <http://ru.krymr.com/content/news/27388792.html>

⁵⁷ <http://112.ua/obshchestvo/prokuratura-kryma-vyzvala-na-dopros-syna-glavy-fonda-krym-shevkieva-275158.html>

Суб'єкт переслідування: Прокуратура Криму
Підстава: справа кримської блокади⁵⁸

Дата: 26 листопада 2015 року
Переслідуваний: кримський татарин Асанов Алі
Спосіб: судове засідання
Населений пункт: м. Сімферополь
Суб'єкт переслідування : Київський районний суд м.Сімферополь
Підстава: справа 26 лютого
Рішення: міра запобіжного заходу залишена незмінною - тримання під вартою до 19 лютого 2016 року.

Дата: 26 листопада 2015 року
Переслідуваний: євромайданівець Олександр Костенко
Спосіб: судове засідання
Населений пункт: м. Сімферополь
Суб'єкт переслідування : Кримський гарнізонний військовий суд
Підстава: справа Костенка, скарга сторони захисту про застосування катувань
Рішення: припинити провадження у справі у зв'язку з тим, що вона розглядалася іншим судом. «Рішення суду, який вчора відбувся, про те, що правоохоронні органи справедливо відмовили Олександру Костенку у розслідуванні фактів заподіяння йому тілесних ушкоджень середнього ступеня тяжкості, ми будемо оскаржувати в апеляційній інстанції - це північнокавказський окружний військовий суд, що знаходиться в Ростові-на-Дону. І, природно, це ще одне самостійна підстава для подачі в ЄСПЛ ", - розповідає адвокат Костенка Дмитро Сотніков⁵⁹.

Дата: 29 листопада 2015 року
Переслідуваний: член Українського культурного центру Вельдар Шукурджиев
Спосіб: спроба обшуку
Населений пункт: м. Сімферополь
Суб'єкт переслідування : невідомі
Підстава: не встановлена
Опис: За словами активіста, люди ніяк не представились. Вимагають підписати «виправлений» протокол за серпень 2015 року, проводять фото і відео зйомку. Активіст відмовляється пускати їх в квартиру і підписувати які-небудь документи. Він повідомив, що в 12:25 невідомі особи ще знаходилися поруч з будинком⁶⁰.

Дата: 30 листопада 2015 року
Переслідуваний: кримськотатарський активіст Сулейман Кадиров
Спосіб: обшук
Населений пункт: м. Феодосія
Суб'єкт переслідування : УФСБ РФ в Криму
Підстава: справа кримської блокади

Дата: 30 листопада 2015 року
Переслідуваний: голова Меджлісу Советського району Рустем Меннанов⁶¹
Спосіб: обшук
Населений пункт: м. Сімферополь
Суб'єкт переслідування : УФСБ РФ в Криму

⁵⁸ <http://ru.krymr.com/content/news/27388792.html>

⁵⁹ <http://hromadskeradio.org/ru/2015/11/27/sud-v-krymu-prekratil-rassmatrivat-zhalobu-kostenko-o-pytkah-v-fsb>

⁶⁰ http://crimeahr.org/neizvestnyie-pytayutsya-popast-v-kvartiru-proukrainskogo-aktivista-v-kryimu/?utm_source=KPG&utm_medium=FS&utm_campaign=Veldar

⁶¹ <http://www.theinsider.ua/politics/565bffd413d0c/>

Підстава: справа кримської блокади

Дата: 30 листопада 2015 року

Переслідуваний: голова Меджлісу Кіровського району Екрем Абдульватов⁶²

Спосіб: обшук

Населений пункт: м. Сімферополь

Суб'єкт переслідування : УФСБ РФ в Криму

Підстава: справа кримської блокади

Дата: 30 листопада 2015 року

Переслідуваний: заступник голови Меджлісу кримськотатарського народу Ахтем Чийгоз

Спосіб: судове засідання

Населений пункт: м. Сімферополь

Суб'єкт переслідування : Верховний суд Криму

Підстава: справа 26 лютого

Рішення: відмова у задоволенні клопотання сторони захисту про зміну запобіжного заходу на таку, що не пов'язана з триманням під вартою.

Дата: 30 листопада 2015 року

Переслідуваний: кримський татарин Мустафа Дегерменджи⁶³

Спосіб: судове засідання

Населений пункт: м. Сімферополь

Суб'єкт переслідування : Верховний суд Криму

Підстава: справа 26 лютого

Рішення: відмова у задоволенні клопотання сторони захисту про зміну запобіжного заходу на таку, що не пов'язана з триманням під вартою.

Дата: 30 листопада 2015 року

Переслідуваний: кримський татарин Алі Асанов⁶⁴

Спосіб: судове засідання

Населений пункт: м. Сімферополь

Суб'єкт переслідування : Верховний суд Криму

Підстава: справа 26 лютого

Рішення: відмова у задоволенні клопотання сторони захисту про зміну запобіжного заходу на таку, що не пов'язана з триманням під вартою.

---

⁶² <http://www.theinsider.ua/politics/565bffd413d0c/>

⁶³ <http://eajc.org/data//file/1115Ukr.pdf>

⁶⁴ <http://eajc.org/data//file/1115Ukr.pdf>

4. Переслідувані особи, згадані у випуску

 <p><u>Леонід Кузьмін</u> вчитель, член Українського культурного центру</p>	 <p><u>Вельдар Шукурджиєв</u> член Українського культурного центру, активіст</p>
 <p><u>Хайсер Джемільєв</u> незаконно засуджений Росією і етапований на територію РФ</p>	 <p><u>Рустем Сеїтов</u> Переслідуваний за спілкування кримськотатарською мовою</p>
 <p><u>Ахтем Чийгоз</u> заступник голови Меджлису кримськотатарського народу, ув'язнений по справі «26 лютого»</p>	 <p><u>Олександр Костенко</u> учасник Євромайдану</p>

Мустафа Дегерменджи
ув'язнений по справі «26 лютого»

Алі Асанов
ув'язнений по справі «26 лютого»

Ескендер Небієв
оператор кримсьотатарського телеканалу
ATR, засуджений по справі «26 лютого»

Ескендер Барієв
координатор Комітету з захисту прав
кримсьотатарського народу, член
Меджлісу кримсьотатарського народу

Сафінар Джемільєва
дружина народного депутата України, лідера
кримсьотатарського народу Мустафи
Джемільєва

Ферат Сайфуллаєв
переслідуваний за справою Хізб-ут Тахрір

Руслан Зейтуллаєв

переслідуваний за справою Хізб-ут Тахрір

Рустем Ваїтов

переслідуваний за справою Хізб-ут Тахрір

Нурі Прімов

переслідуваний за справою Хізб-ут Тахрір

Станіслав Краснов

активіст

Діля Буджурова

журналістка

Ельзара Іслямова

директор каналу АТР

Таїр Смедляєв

переслідуваний за справою 3 травня

Едем Османов

переслідуваний за справою 3 травня

Ленур Іслямов

бізнесмен

Найле Сефарова

дружина зниклого безвісти кримського татарина Мухтара Арісланова

Додаток 1

Уведомление

об ограничении доступа к информационному ресурсу, на котором размещена информация, содержащая призывы к массовым беспорядкам, осуществлению экстремистской деятельности, участию в массовых (публичных) мероприятиях, проводимых с нарушением установленного порядка.

Идентификатор записи 6462-НВ

В соответствии со статьей 15.3 Федерального закона от 27.07.2006 № 149-ФЗ «Об информации, информационных технологиях и о защите информации» уведомляем, что согласно требованию Генеральной прокуратуры Российской Федерации от 30.09.2015 № 27-31-2015/Ид3248-15 информация, размещенная на информационном ресурсе <http://www.sobytiya.info>, содержит призывы к массовым беспорядкам, осуществлению экстремистской деятельности или участию в массовых (публичных) мероприятиях, проводимых с нарушением установленного порядка.

Уведомление

об ограничении доступа к информационному ресурсу, на котором размещена информация, содержащая призывы к массовым беспорядкам, осуществлению экстремистской деятельности, участию в массовых (публичных) мероприятиях, проводимых с нарушением установленного порядка.

Идентификатор записи 6459-НВ

В соответствии со статьей 15.3 Федерального закона от 27.07.2006 № 149-ФЗ «Об информации, информационных технологиях и о защите информации» уведомляем, что согласно требованию Генеральной прокуратуры Российской Федерации от 30.09.2015 № 27-31-2015/Ил3249-15 информация, размещенная на информационном ресурсе <http://investigator.org.ua>, содержит призывы к массовым беспорядкам, осуществлению экстремистской деятельности или участию в массовых (публичных) мероприятиях, проводимых с нарушением установленного порядка.

На основании требования Генеральной прокуратуры Российской Федерации от 30.09.2015 № 27-31-2015/Ил3249-15 о принятии мер по ограничению доступа к информационным ресурсам, распространяющим информацию, содержащую призывы к массовым беспорядкам, осуществлению экстремистской деятельности или участию в массовых (публичных) мероприятиях, проводимых с нарушением установленного порядка, доступ к информационному ресурсу (страницам) <http://investigator.org.ua> ограничивается операторами связи на территории Российской Федерации.

В течение суток с момента получения настоящего уведомления провайдер хостинга или иное лицо, обеспечивающее размещение в информационно-телекоммуникационной сети, в том числе в сети «Интернет», обязаны проинформировать об этом обслуживаемого или владельца информационного ресурса и уведомить его о необходимости незамедлительного удаления информации, содержащей призывы к массовым беспорядкам, осуществлению экстремистской деятельности или участию в массовых (публичных) мероприятиях, проводимых с нарушением установленного законом порядка.

В случае, если владелец информационного ресурса удалил информацию, содержащую призывы к массовым беспорядкам, осуществлению экстремистской деятельности, участию в массовых (публичных) мероприятиях, проводимых с нарушением установленного порядка, он направляет уведомление об этом в Федеральную службу по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций, по адресу 398-fz@rkn.gov.ru, указав в теме письма идентификатор записи 6459-НВ, с целью проведения проверки и возобновления доступа при подтверждении факта удаления. Такое уведомление может быть направлено также через веб-форму, размещенную по адресу:

<http://398-fz.rkn.gov.ru/topproviders/?entryKey=560e6d4a0a08d#form>

По этой же ссылке можно проверить достоверность информации, указанной в данном уведомлении об ограничении доступа к информационному ресурсу.

РОССИЙСКАЯ ФЕДЕРАЦИЯ

Киевский районный
суд г. Симферополя

Воровского 16, г. Симферополь
Республика Крым, РФ, 295017
тел./факс (0652) 51-95-79

12.10.2015 № 3/1-219/2015 К-2

Верховный суд Республики Крым
ул. Павленко 2, г. Симферополь
Республика Крым, РФ

Прокурору Киевского р-на г. Симферополя
Демьяненко О.Ю.
ул. С. Ценского 26, г. Симферополь
Республика Крым, РФ

Адвокат Леонов А.Ю.
ул. К. Маркса, 17, г. Симферополь
Республика Крым, РФ
295000

✓ Чубаров Р.А.
Киев, Украина

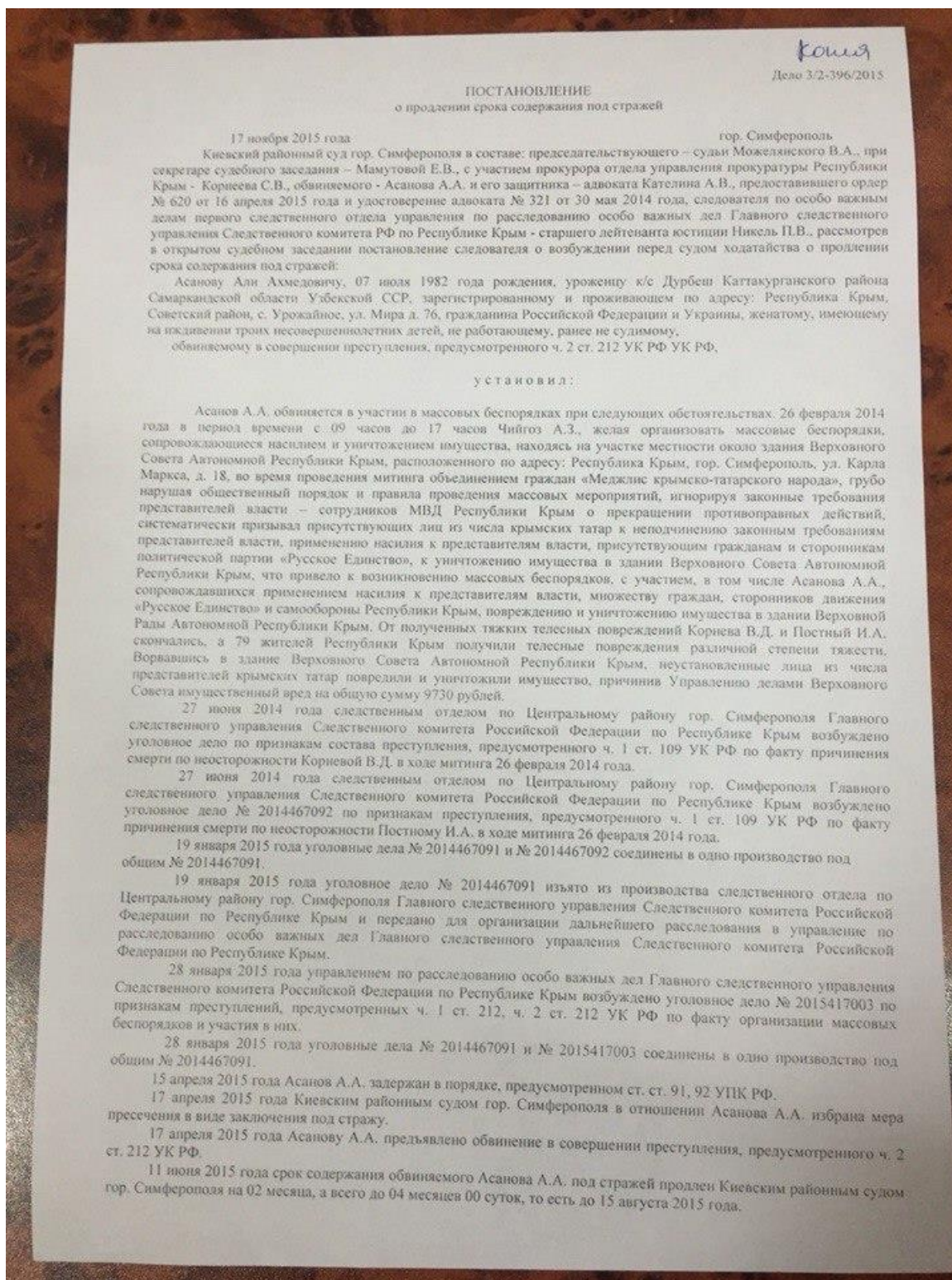
Киевский районный суд г. Симферополя направляет в Ваш адрес материал № 3/1-219/2015 возбуждении перед судом ходатайства об избрании меры пресечения в виде заключения под стражу Чубарову Р.А. с апелляционной жалобой адвоката Леонова А.Ю., действующего в интересах Чубарова Р.А. на постановление Киевского районного суда г. Симферополя от 10.2015 года об избрании Чубарову Р.А. меры пресечения в виде заключения под стражу.

Приложение: 1-му адресату – материал № 3/1-219/2015 в 1 томе,
2-4 -му адресату – сообщение для сведения.

Судья

О.П. Кузнецова

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

вул. Героївського, 13, м. Київ, 01001
Тел.: +380 44 278-97-23, факс: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua
http://www.minjust.gov.ua
Код ЄДРПОУ 00015622

**Адвокату
Наугольній О.В.**

вул. Госпітальна, 12, оф. 206
м. Київ, 01601

26.05.2015 № 15688-0-16-15-14/3

На № _____

У відповідь на Ваш запит від 22 травня 2015 року № 22/05 про надання інформації щодо запиту про видачу Джемілова Х.М. повідомляємо, що 21 травня 2015 року Міністерство юстиції України відповідно до Європейської конвенції про видачу правопорушників 1957 року звернулось факсимільним та поштовим зв'язком до Генеральної прокуратури Російської Федерації з запитом про видачу Джемілова Хайсера Мустафаоглу, 14.08.1981 року народження, для виконання вироку Дніпровського районного суду м. Кисва від 10.04.2015.

За наявною інформацією, з'ясованою у робочому режимі, запит Міністерства юстиції України про видачу Джемілова Х.М., який був направлений за допомогою факсимільного зв'язку, зареєстровано в Генеральній прокуратурі Російської Федерації за номером ВОРК-28434-15 від 21.05.2015.

Запит Міністерства юстиції України про видачу Джемілова Х.М. та додані до нього документи отримані Генеральною прокуратурою Російської Федерації поштовим зв'язком та зареєстровано в Генеральній прокуратурі Російської Федерації за номером ВОРК-29085-15 від 25.05.2015.

Інформація про результати розгляду Генеральною прокуратурою Російської Федерації запиту про видачу Джемілова Х.М. не надходила.

Заступник Міністра

Антон ЯНЧУК

Прокуратура України
**ВІЙСЬКОВА ПРОКУРАТУРА ХЕРСОНСЬКОГО ГАРНІЗОНУ
ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ**

73025, м. Херсон, пров. Портовий, 1

e-mail: pru.hers@ukr.net

тел/факс: (0552) 46-75-09

18.11.15 № 6/3493 вих.15

**Голові правління
громадської організації
"Центр Громадських Свобод"
Матвійчуку О.В.**

01004, м. Київ, вул. Басейна, 9-г, оф.25

Ваш інформаційний запит за вих.№322 від 27.10.2015 року щодо зникнення на адміністративному кордоні з АР Крим трьох військовослужбовців 79 окремої аеромобільної бригади, реєстрації кримінальних проваджень за цим фактом та з інших питань надійшов до військової прокуратури Херсонського гарнізону та розглянутий.

Так, у військовій прокуратурі Херсонського гарнізону наявна інформація щодо перетину військовослужбовцями військової частини А0224 Юровим О.І., Орленко О.О. та Мекушиним К.М. адміністративної межі з тимчасово окупованою територією АР Крим, що мало місце 05.09.2015 року.

Відповідно до пояснень вказаних військовослужбовців, їх було затримано представниками спецслужб РФ, з подальшим утриманням на тимчасово окупованій території АР Крим.

04.11.2015 року наведені військовослужбовця повернулися на материкову частину території України та, згідно законодавства про порядок проходження військової служби, повинні прибути до військової частини А0224, яка на цей час дислокована на території Миколаївської області.

Також інформую, що прокуратурою гарнізону не вносилися до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомості про вчинення військовослужбовцями Юровим О.І., Орленко О.О. та Мекушиним К.М. кримінальних правопорушень, в тому числі за фактами їх зникнення. На цей час в прокуратурі відсутні кримінальні провадження відносно вказаних осіб. Як наслідок, будь-якому органу не доручалося проведення відповідних досудових розслідувань.

Рішення, дії чи бездіяльність розпорядника інформації можуть бути оскаржені до керівника розпорядника, вищого органу або до суду.

**Військовий прокурор Херсонського гарнізону
Південного регіону України**

Ю. Гром